

Amsterdam **B**orn **C**hildren and their **D**evelopment

NIEUWSBRIEF

juni 2013

Erfelijke aanleg ABCD-kinderen

Mobiel bellen tijdens de zwangerschap

Groei en fitheid in het Olympisch Stadion

ABCD-update

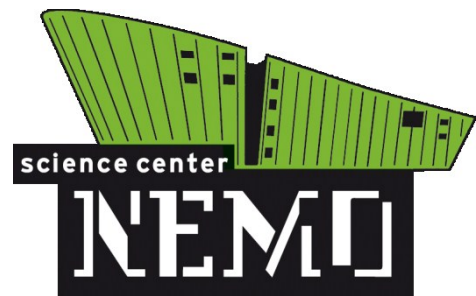
Nieuw ABCD onderzoek

De ABCD-studie gaat een onderzoek doen naar erfelijk bepaalde kenmerken die in samenhang met de leefstijl en leefomstandigheden van belang kunnen zijn voor de ontwikkeling van gezondheidsproblemen. Hiervoor zal bloed gebruikt worden dat op 5-jarige leeftijd bij de kinderen is afgenomen tijdens het ABCD-consult. Wanneer uw kind voor dit onderzoek in aanmerking komt vindt u een brief bij deze nieuwsbrief bijgesloten. Meer informatie kunt u vinden op onze website www.abcd-studie.nl. Mocht u geen brief ontvangen hebben, maar hebben u en uw kind wel interesse in deelname dan kunt u contact opnemen via abcd@ggd.amsteram.nl.

Antwoordkaartjes

Bij de nieuwsbrief van juli 2012 stuurden wij aan alle ABCD-deelnemers een antwoordkaart. Wij vroegen aan ouders om hun e-mailadres en telefoonnummer in te vullen en het kaartje aan ons terug te sturen. Op deze manier hopen wij u in de toekomst zo goed mogelijk op de hoogte te kunnen houden van nieuwe ontwikkelingen bij de ABCD-studie. Meer dan 1000 ouders stuurden het antwoordkaartje terug! Onze hartelijke dank hiervoor!

Met dank aan Science Center NEMO hebben wij onder de ingevulde antwoordkaarten één dag gratis toegang tot NEMO verloot. Fleur van Dongen (9 jaar), hiernaast op de foto, zal met haar broertje Marnix (7 jaar) en haar ouders binnenkort een bezoekje brengen aan NEMO. Wij wensen ze heel veel plezier!

Ouders die het kaartje zijn vergeten terug te sturen kunnen hun contactgegevens ook doorgeven via abcd@ggd.amsterdam.nl.

Verhuisplannen? Geef het ons door!

Wilt u het ons laten weten als uw adres verandert? Ook kunt u uw e-mailadres aan ons doorgeven.
Tel: 020 566 1252
E-mail: abcd@ggd.amsterdam.nl

Al meer dan 6000 dossiers ingezien!

Uit de zwangerschapsdossiers van ABCD-moeders die toestemming gegeven hebben voor het opvragen van gegevens bij zorgverleners worden belangrijke gegevens zoals bloeddruk, gewichtstoename en echogegevens gehaald. Het gaat goed, alle verloskundigenpraktijken en ziekenhuizen in Amsterdam werken mee. Op dit moment zijn er van de 7043 zwangerschapsdossiers al meer dan 6500 ingezien!

Nu lijkt het alsof wij bijna klaar zijn, maar zo'n 30 procent van de moeders werd tijdens de zwangerschap doorverwezen naar de gynaecoloog in het ziekenhuis. Op dit moment zijn we aan het uitzoeken naar welke ziekenhuizen deze vrouwen zijn verwezen om ook daar de dossiers te kunnen inzien. Kijk voor meer informatie op www.abcd-studie.nl.

ABCD-wetenschapsnieuws

Groei en fitheid

Waarom zijn kinderen die geboren worden met een laag geboortegewicht en als baby snel groeien later vaker te dik? Het zou kunnen dat deze kinderen een minder goede energiehuishouding hebben en daarom een minder goede conditie hebben.

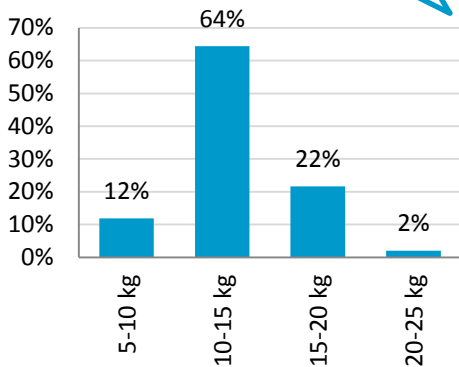

Om dit te onderzoeken, is het uithoudingsvermogen en de spierkracht van 200 ABCD-kinderen gemeten in het Olympisch Stadion. De uitslagen van de testen die gedaan zijn, zie je in de grafieken hieronder. Kinderen met een laag geboortegewicht en die als baby snel groeiden, hebben inderdaad een minder goede conditie en minder spierkracht.

Dit zou kunnen verklaren waarom zij ook meer kans hebben om te dik te worden. De resultaten van dit onderzoek zijn belangrijk, omdat we juist deze kinderen extra kunnen stimuleren om te sporten en buiten te spelen. Hierdoor zal hun conditie verbeteren en het verkleint de kans om te dik te worden.

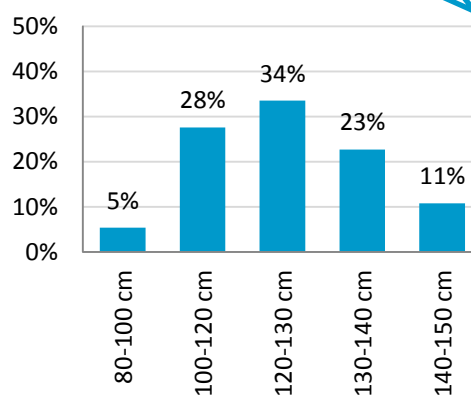
Roeiers hebben sterke handen, een man kan wel 60 kg knijpen en een vrouw 40 kg.

Knijpkracht

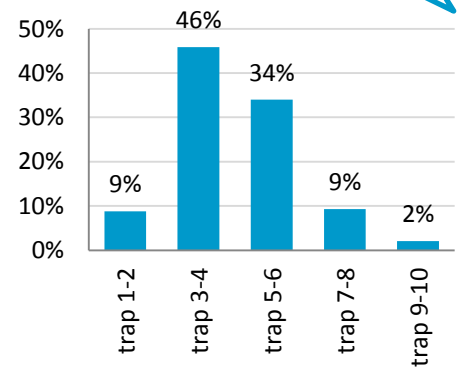
Een vrouwelijke atleet springt 200 cm, een mannelijke atleet 250 cm.

Verspringen

Op de politieacademie en in het leger moet je minimaal trap 10 halen!

Piepjestest

Mobiel bellen tijdens de zwangerschap leidt niet tot gedragsproblemen bij het kind

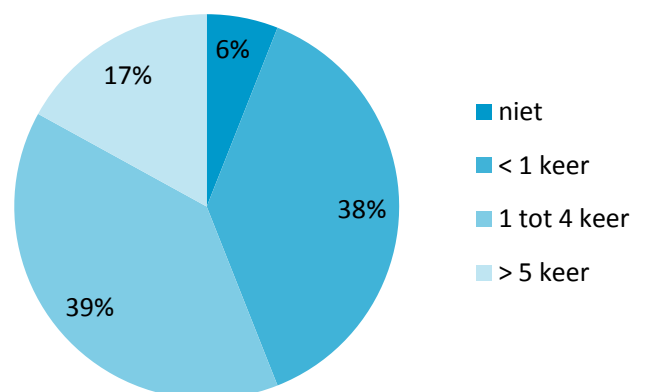
Er is veel aandacht voor elektromagnetische velden die rondom mobiele telefoons en antennes aanwezig zijn omdat ze mogelijk van invloed zijn op de gezondheid.

In de ABCD-studie hebben we onderzocht of veelvuldig bellen met een mobiele telefoon tijdens de zwangerschap van invloed is op het gedrag van kinderen op 5-jarige leeftijd. In totaal hadden we voor ruim 2000 moeders en kinderen gegevens over mobiel bellen tijdens de zwangerschap en het gedrag van hun kind op 5-jarige leeftijd.

Zes procent van de moeders gaf aan géén mobiele telefoon gebruikt te hebben tijdens de zwangerschap. In de grafiek hiernaast is te zien hoeveel moeders precies belden. We vonden geen verschillen in gedragsproblemen tussen kinderen van moeders die weinig of juist veel belden met hun mobiele telefoon tijdens de zwangerschap.

Het onderzoek naar mobiel telefoongebruik tijdens de zwangerschap is uitgevoerd in samenwerking met onderzoekers van het Institute of Risk Assessment Sciences van de Universiteit Utrecht. Kijk voor meer informatie op www.abcd-studie.nl.

Mobiel bellen per dag

ABCD-wetenschapsnieuws

Vliegensvlug door vetzuren!

Hoe meer omega-3 vetzuren, ook bekend als visvetten, in het bloed van de moeder tijdens de zwangerschap, hoe beter de reactiesnelheid van haar 5-jarige kind. Dit blijkt uit ABCD-onderzoek bij 1800 moeders en hun kinderen.

Door middel van testjes op de computer is de reactiesnelheid van ABCD-kinderen gemeten. Kinderen moesten zo snel mogelijk op de muisknop drukken als een vierkantje in het scherm verscheen. Wat bleek: kinderen van moeders die in de zwangerschap een hoge concentratie omega-3 vetzuren hadden, reageerden sneller dan kinderen van moeders met minder omega-3 vetzuren in hun bloed.

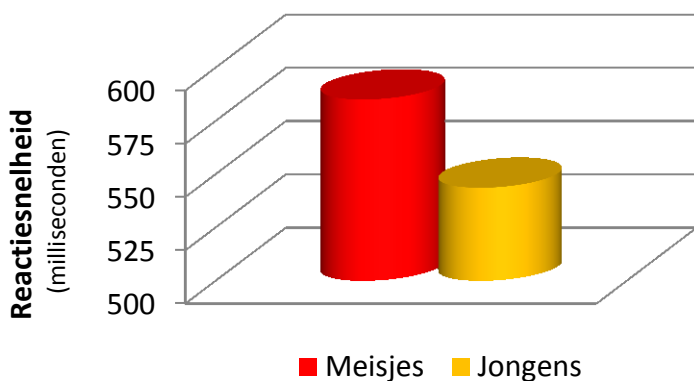
Waarom is snel reageren belangrijk?

Snel en efficiënt kunnen reageren op nieuwe informatie is voor kinderen van belang om bijvoorbeeld op school goed te kunnen opletten en leren. Is snel reageren altijd beter? Nee, te snel reageren zonder eerst even na te denken, kan er ook voor zorgen dat je juist meer fouten maakt. In de grafiek hieronder zie je dat jongens iets sneller reageren dan meisjes, maar ze maken wel iets vaker een foutje.

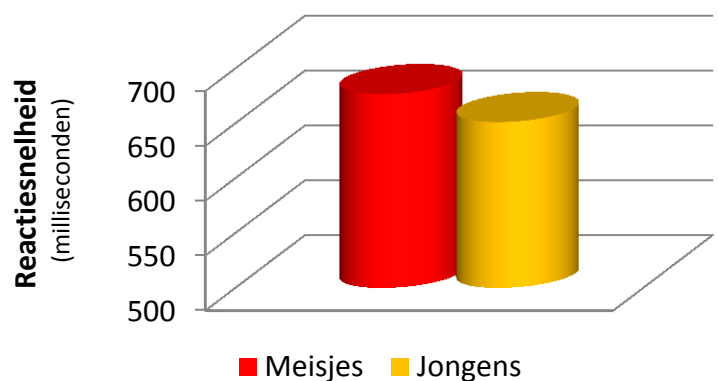
Hoe kan je ervoor zorgen dat je voldoende omega-3 vetzuren binnen krijgt?

Een gezond voedingspatroon is altijd belangrijk en het is van belang om voldoende omega-3 vetzuren binnen te krijgen door bijvoorbeeld (vette) vis te eten. Meer informatie over omega-3 vetzuren en vis vind je op www.voedingscentrum.nl.

Makkelijke taak

Moeilijke taak

Door dik en dun...?

Dat kinderen van moeders met overgewicht tijdens de zwangerschap later zelf ook meer kans hebben om te dik te worden weten we al. Maar we weten niet of dit komt doordat dikkere moeders vaker een hoger vetgehalte in hun bloed hebben tijdens de zwangerschap. In de ABCD studie hebben we dit onderzocht.

We vonden dat het vetgehalte in het bloed van de moeder tijdens de zwangerschap een deel van het hogere gewicht van hun kind verklaarde. Dat was onafhankelijk van het gewicht van de moeder. Dus of moeders nu dun of dik zijn, te veel vet in het bloed tijdens de zwangerschap is niet goed voor de latere gezondheid van het kind.

ABCD-kinderpagina

Woordzoeker

Zoek de woorden in de woordzoeker.

Met de letters die je over houdt kun je een Nederlands gezegde maken.

J	H	A	V	N	L	A	C	H	E	N	T
J	U	V	E	R	D	R	I	E	T	I	G
E	I	L	R	O	O	D	A	C	H	T	B
J	L	V	L	I	N	D	E	R	S	A	L
B	E	N	I	B	T	J	S	I	P	E	O
O	N	G	E	L	U	K	K	I	G	H	Z
O	U	I	F	I	J	V	R	O	L	I	J
S	L	T	D	V	E	R	L	E	G	E	N

Boos	Verlegen
Vlinders	Verdrietig
Blij	Blozen
Rood	Verliefd
Ongelukkig	Huilen
Lachen	Vrolijk
Sip	

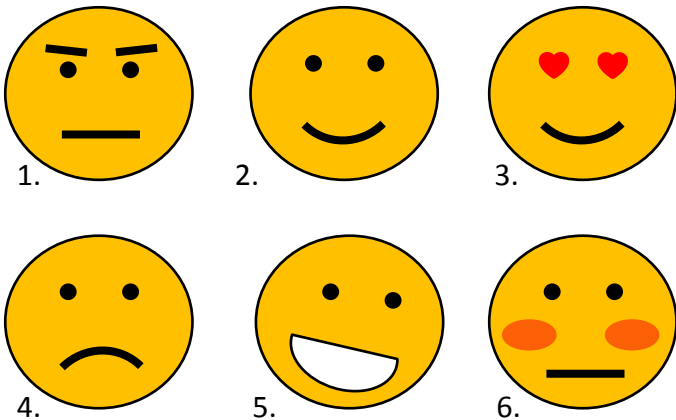
Oplossing:

Wist je dat...

- ... kinderen vaker druk zijn volgens hun moeder dan volgens hun juf of meester?
- ... moeders en de juf of meester hun kind even gehoorzaam vinden?
- ... moeders hun kind vaker behulpzaam vinden dan hun juf of meester?
- ... kinderen vaker driftig zijn volgens hun moeder dan volgens hun juf of meester?

Zoek de emoties bij de gezichtjes

Verbind de juiste emotie met het juiste gezicht.

- a. Verlegen
- b. Verdrietig
- c. Boos
- d. Blij
- e. Gelukkig
- f. Verliefd

1	
2	
3	

4	
5	
6	

Zoek het woord

Vul de antwoorden van de vragen in in het juiste hokje. De letter die je in het hokje met het cijfer plaatst, zet je ook in het hokje bij de oplossing.

- Dit doe je als je blij bent
- Deze diertjes heb je in je buik als je verliefd bent
- Dit doe je als je verdrietig bent
- Deze kleur word je als je verlegen bent
- Hoe noem je het kleuren als je verlegen bent?

1.					5		
2.					2		
3.				4			
4.	3						
5.		1					

Oplossing:

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

ABCD-rebus

-b

- obert

f=n -s

-uk

-t

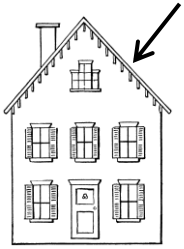
-ti

-v

-sp

k=g

b=n

-na

-z

-ruiven

Oplissing:

Colofon

ABCD onderzoekers

Dr. Maaike Gademan
Marieke de Beer MD
Arend van Deutekom MD
Eva Loomans MSc
Adriëtte Oostvogels MSc
Laetitia Smarius MD

ABCD projectleiding

Dr. Ir. Manon van Eijsden
Dr. Tanja Vrijkotte

ABCD datamanager

Hans Reurs

Postadres

GGD Amsterdam
Cluster EDG
T.a.v. ABCD-studie
Postbus 2200
1000 CE Amsterdam

Bezoekadres

GGD Amsterdam
Cluster EDG
Nieuwe Achtergracht 100
1018 WT Amsterdam

Contactgegevens

T: 020 566 1252
F: 020 555 5160
E: abcd@ggd.amsterdam.nl
W: www.abcd-studie.nl